

Gedragscode integriteit Ambtenaren Dalfsen 2017

Integriteit, een gezamenlijk belang

Integriteit als gezamenlijk belang

Inwoners moeten de overheid kunnen vertrouwen, omdat ze in veel opzichten afhankelijk van die overheid zijn. Overheidsbesluiten kunnen ingrijpen op het leven van burgers. Daarom moet de overheid integer zijn. Dat wil zeggen dat de overheid in haar functioneren eerlijk en betrouwbaar is, de burgers correct en met respect behandelt. Bovendien moeten we als gemeente het goede voorbeeld geven: als we willen dat inwoners zich fatsoenlijk gedragen, moeten we dat als gemeente ook. Dat bedoelen we met integer handelen.

Het handelen van mensen, of je nu volksvertegenwoordiger, bestuurder of ambtenaar bent, bepaalt het beeld van inwoners over onze gemeente. Bij het werken voor de gemeente hoort een voorbeeld-functie. Integriteit is daarmee een belang dat we met elkaar delen. Deze gedachte van gezamenlijkheid is dan ook het uitgangspunt van onze gedragscode.

De gedragscode en het gesprek

We werken binnen de grenzen van de wet. Voor zaken als fraude, corruptie, het aannemen van steekpenningen en diefstal zijn de regels duidelijk. Die zijn wettelijk verboden. Bij integriteit gaat het niet alleen over zaken die duidelijk goed of fout zijn, er is ook een grijs gebied.

Integriteit krijgt pas betekenis en gaat pas leven, als het handelen wordt afgemeten aan de spiegel van zowel jezelf als de ander. Dat betekent dat integriteit bij uitstek een thema is dat praktisch benaderd moet worden. In Dalfsen kiezen we daarom nadrukkelijk voor het voeren van een goed gesprek, omdat we daarmee blijven werken aan ons bewustzijn. We staan daarbij open voor elkaars verschillen, gaan daar respectvol mee om en staan ervoor open om daarvan te leren. Gesprekken voeren we aan de voorkant, niet alleen als discussie ontstaat over handelingen die al geweest zijn.

Grondbeginselen voor integriteit

Als het gaat om integriteit kunnen we een hoop regels met elkaar afspreken. Sommige zijn ook nodig, maar we beseffen dat ze nooit een antwoord geven op alle vragen en twijfels. Gedeelde waarden en principes kunnen ons richting geven voor ons handelen en het gesprek. In Dalfsen werken we met drie grondbeginselen: Verantwoordelijkheid, Transparantie en Betrouwbaarheid.

Verantwoordelijkheid

Als politiek ambtsdrager en als ambtenaar nemen wij zelf onze verantwoordelijkheid voor integer handelen. Hierbij delen wij de overtuiging dat integer handelen meer is dan alleen het volgen van regels. Een gedragscode kan niet elke situatie beschrijven. We maken met de gedragscode als basis, voor onszelf de afweging hoe integer handelen eruit ziet. Het gesprek over integer handelen kan hierbij helpen.

Transparantie

Integriteit gaat over de wijze waarop wij met onze verantwoordelijkheden naar de burgers omgaan en waarop wij met elkaar omgaan. We bevragen elkaar en spreken elkaar aan. Wij zijn open in en over ons handelen. Wij maken de daarvoor relevante documenten en achtergronden openbaar.

Betrouwbaarheid

Wij houden ons aan onze afspraken. Als wij informatie krijgen omdat wij politiek ambtsdrager of ambtenaren zijn, zetten wij dat niet in voor een ander doel.

De uitwerking van deze beginselen bereiken we door met elkaar blijvend het gesprek aan te gaan over wat dit voor ons betekent. Deze beginselen vormen uitgangspunt voor de zorgvuldigheid waarmee we onze rollen invullen.

Samenhang met kernwaarden Dalfsen

In Dalfsen werken we ook met kernwaarden voor ons handelen als ambtenaren. Deze zijn:

- Resultaatgerichtheid
- Zien van kansen en mogelijkheden
- Samenwerken aan het collectieve doel

Deze waarden vertellen hoe wij willen zijn en geven ons richting. Het is belangrijk om de samenhang van deze kernwaarden met die van integriteit te blijven zien. We zorgen er daarom voor dat we in onze organisatie in gesprek blijven, zodat we onze kernwaarden op een integere wijze kunnen uitdragen.

Leidende principes

Omdat we handelingsperspectief belangrijk vinden vatten we het gesprek samen in een vijftal leidende principes, die bestuurders en ambtenaren met elkaar delen. Samenwerken aan integer bestuur betekent in Dalfsen dat we uitgaan van deze leidende principes:

1. Integriteit behandelen vanuit het gezamenlijk belang
2. Respectvolle omgang met elkaar
3. Eerst begrijpen, dan (be)oordelen en leren
4. Reflecteren en discussiëren
5. Zuivere en zorgvuldige besluitvorming

Integriteit als begrip

Sessies over integriteit met de ambtelijke organisatie

Op 21 en 23 maart 2017 hebben sessies over integriteit plaatsgevonden met de ambtelijke organisatie. Voor het vormen van de gedragscode integriteit ambtenaren Dalfsen 2017, is aan alle medewerkers gevraagd welke woorden bij hen op komen als zij denken aan integriteit. Zoals te zien is in figuur 1 zijn de woorden Eerlijkheid en Transparant het meest genoemd bij het onderwerp integriteit.

Figuur 1: Uitkomst sessies integriteit ambtelijke organisatie gemeente Dalfsen, maart 2017.

Gedragscode ambtenaren

Over de gedragscodes integriteit in Dalfsen

We volgen wet- en regelgeving door gedragscodes integriteit vast te stellen voor iedereen die werkzaam is in of voor het openbaar bestuur in onze gemeente. In Dalfsen is er een gedragscode voor de ambte-

lijke organisatie. De burgemeester, wethouders en raadsleden hebben één eigen gedragscode, deze is ook van toepassing op leden van raadscommissies.

Beide gedragscodes gaan uit van dezelfde grondbeginselen en principes, zodat we elkaar op het onderwerp kunnen verstaan. Dit benadrukt de eenheid in onze samenwerking. In de dagelijkse praktijk bestaan weliswaar verschillen, maar het is goed om van elkaar te zien waar dat tot verschil leidt in de gedragscode.

Onze gedragscodes zijn openbaar beschikbaar en zijn terug te vinden op het internet.

Uitvoering van de gedragscode

Het gesprek staat centraal. We zorgen ervoor dat we regelmatig over het onderwerp integriteit in het algemeen en de gedragscode in het bijzonder spreken. Wij vinden het belangrijk dat we allemaal begrijpen wat er in onze gedragscode staat en die op dezelfde wijze interpreteren.

Iedere nieuwe medewerker, aangesteld als ambtenaar in dienst van de gemeente Dalfsen, legt een ambtseed af waarin integriteit centraal staat. Ondanks ons recht op vrijheid van meningsuiting, zijn we ons altijd bewust van onze functie als ambtenaar van de gemeente Dalfsen. We gedragen ons integer in onze functie als ambtenaar en handelen daarbij volgens de gedragscode integriteit, visies en kernwaarden van de gemeente Dalfsen.

Onze directe werkomgeving (waaronder onze eenheidsmanager en collega's) is ons eerste aanspreekpunt voor vragen en twijfels met betrekking tot integriteit. We hebben ook de mogelijkheid om met een vertrouwenspersoon te spreken, de contactgegevens van vertrouwenspersonen staan vermeld op het intranet. Als blijkt dat iets in de gedragscode niet voldoende is beschreven of onduidelijk is, bespreken wij dit met onze eenheidsmanager of de directie.

Verboden handelingen

Het belang van Dalfsen is altijd ons eerste belang. Tegelijkertijd staan wij midden in de maatschappij en hebben we privé ook belangen. Of het nu om financiële belangen, grondbezit, persoonlijke betrekkingen of andere belangen gaat: wij maken onze belangen transparant en zijn ons bewust van de schijn die we kunnen oproepen.

Wij weten welke handelingen op grond van de wet en cao verboden zijn en handelen daarnaar. Bij twijfel maken we dit bespreekbaar met onze collega's of onze eenheidsmanager. Op geen enkele wijze beïnvloeden wij de besluitvorming wanneer wij persoonlijke betrekkingen of belangen hebben. In geval van enige vorm van persoonlijke betrekkingen en/of belangen, dragen wij de taak over aan een collega.

Nevenfuncties

Nevenwerkzaamheden zijn werkzaamheden die we betaald en onbetaald vervullen naast onze rol als ambtenaar. In de meeste situaties is daar niets op tegen. Toch kunnen nevenfuncties soms een integriteitsrisico vormen, bijvoorbeeld door belangenverstrengeling of het effect op het imago van de dienst.

Betaalde en onbetaalde nevenfuncties melden we aan het college van burgemeester en wethouders. Hiervoor is op het intranet het formulier melden nevenwerkzaamheden beschikbaar. Wanneer we dit gepast vinden stellen we samen schriftelijke afspraken op, aanvullend op de melding nevenwerkzaamheden. Naast het feit dat wij deze functies aanleveren zodat deze getoetst kunnen worden bij onze benoeming, blijven wij zelf toetsen of nieuwe functies hiermee in strijd zijn.

Geschenken

In onze functie als ambtenaar kunnen wij geschenken en kortingen aangeboden krijgen. Ongeacht de bedoeling van de gever, wegen wij zelf af of het aanbod onze onafhankelijke positie kan beïnvloeden. Wij kennen de regels en procedures op het gebied van inkoop, aanbesteding en inhuur en zorgen voor een zorgvuldig verloop van het proces. Geschenken en andere aanbiedingen tijdens een inkoopprocedure zijn ongewenst en bespreken we met onze eenheidsmanager.

We laten zien welke geschenken we hebben ontvangen. Eenheidsmanagers beheren daarvoor een geschenkenregister. In dit register is opgenomen wie gever en ontvanger zijn, wat het geschenk is en welke geschatte waarde het heeft.

Wij slaan geschenken af met een (geschatte) waarde van meer dan € 50,- en sturen deze terug. Als dit niet mogelijk is, schenken wij het cadeau aan de gemeente Dalfsen. Geschenken met een (geschatte)

waarde van minder dan € 50,- mogen we houden: deze worden verdeeld onder de betrokkenen. Wij nemen geschenken alleen aan tijdens de uitvoering van onze werkzaamheden als ambtenaar en nooit op ons huisadres.

Netwerken kan deel uitmaken van onze functie. Als ambtenaar accepteren we alleen lunches, diners, recepties en andere uitnodigingen die door anderen betaald of georganiseerd worden als dat behoort tot onze functie en onze aanwezigheid als functioneel beschouwd kan worden. Bij twijfel leggen we dit ter bespreking voor aan onze eenheidsmanager. Buitenlandse dienstreizen leggen we ter goedkeuring voor aan onze eenheidsmanager.

Niet-openbare informatie

Wij gaan zorgvuldig om met niet-openbare informatie waar wij beschikking over krijgen als ambtenaar. We weten of informatie wel of niet openbaar is, ongeacht de vorm waarin de informatie verstrekt is. Bij twijfel informeren we naar de status. Wij ondernemen stappen om deze informatie veilig te bewaren gedurende ons werk, thuis, op kantoor en op reis. Daarbij zijn wij ons bewust van de snelheid van openbare, digitale en online informatiestromen. In geval van (vermoedelijk) datalekken, melden wij dit altijd direct bij onze eenheidsmanager.

De gemeenteraad kan actief en op verzoek informatie opvragen. We informeren onze wethouders waardoor zij in staat zijn om verantwoording af te leggen aan de gemeenteraad vanuit een actieve informatieplicht. Wij verstrekken in onze rol als ambtenaar alleen feitelijke informatie en leggen geen verantwoording af over gevoerd beleid. Wij benutten niet-openbare informatie waar wij beschikking over krijgen als ambtenaar alleen voor het belang van de gemeente Dalfsen en zijn daarbij alert op onze geheimhoudingsplicht.

Gebruik van voorzieningen en middelen

Wij gaan zorgvuldig om met de voorzieningen, financiële middelen en declaratiemogelijkheden die voor ons beschikbaar zijn. Wij zorgen dat het gebruik van de voorziening gebeurt volgens de wet- en regelgeving, de gedragscode integriteit en de regels van de betreffende voorziening.

We hebben heldere procedures over hoe en wat we kunnen declareren of rechtstreeks in rekening kunnen brengen bij de gemeente. We declareren geen kosten die op een andere wijze worden vergoed en we declareren alleen kosten die redelijk zijn ten opzichte van het doel. We leggen gevraagd en ongevraagd verantwoording af over ons handelen en leveren bewijzen aan.

We maken in principe geen gebruik van gemeentelijke middelen voor privé doeleinden. Onze eigen verantwoordelijkheid en transparantie maken gepast privégebruik mogelijk. Overmatig of schadelijk privégebruik zijn ongepast. Als het gemeentelijk belang en privé belang samenvallen, gaan we daar zorgvuldig mee om en melden we dit aan onze eenheidsmanager.

Omgangsvormen

We streven collegialiteit, samenwerking, openheid en een dienstverlenende instelling na. We respecteren elkaars privacy en houden rekening met elkaar. Ongewenste omgangsvormen als pesten, beledigen, discrimineren, seksuele intimidatie, agressie en geweld passen daar uiteraard niet bij. Ervaren we ongewenste omgangsvormen, dan kunnen wij dit bespreken met een eenheidsmanager of een vertrouwenspersoon.

Gespreksvoering

Ondanks de beloften en afspraken in onze gedragscode kan het voorkomen dat ons gedrag vragen oproept over integriteit. Wij zetten ons in om vragen op een eerlijke en transparante wijze op te lossen. Dat doen wij op een wijze die bij de situatie past.

We gaan uit van eigen verantwoordelijkheid en persoonlijk leiderschap. Bij twijfel is er eerst ruimte voor een eigen afweging. Naarmate de twijfel blijft of de ernst toeneemt, betrekken we onze collega's, onze eenheidsmanager of een vertrouwenspersoon. Ook voor vragen, dilemma's, risico's, schendingen en/of ongewenste omgangsvormen kunnen wij onze collega's, een eenheidsmanager of een vertrouwenspersoon benaderen.

Komen we er niet uit en levert het gesprek geen gezamenlijk beeld en resultaat op, dan staan mogelijkheden voor formele interventies open. In geval van ontoelaatbare schending kan het college van burgemeester en wethouders besluiten om sancties op te leggen.